

Nr 590

Av fru **Kristensson**, *angående stödet åt barnfamiljerna.*

Att den fortgående penningvärdeförsämringen betytt en standardsänkning för barnfamiljerna är uppenbart. Denna standardsänkning och i samband därmed angelägenhetsgraden av stödåtgärder fördelar sig emellertid inte lika över de olika typerna av barnfamiljer. Familjer med ett barn har således betydligt lättare att hålla en viss standard medan de stora barnfamiljerna har det betydligt svårare.

Då man bedömer de åtgärder vilka kan vidtagas för att åstadkomma bättring härvidlag måste hänsyn tagas till en rad omständigheter. Bland skattepolitiska åtgärder i familjestödande syfte kommer en allmän skattesänkning, ett återinförande av barnavdrag, införande av rätt till avdrag för periodiskt understöd till studerande samt rätt till avdrag i någon form för studiekostnader.

Det förefaller till fullo styrkt, att flerbarnsfamiljerna hårdast drabbats av pågående penningvärdeförsämring. Det är nödvändigt att disponera tillgängliga medel med tyngdpunkten på dessa. Frågan efter vilka linjer en differentiering av barnbidragen kan ske hänger intimt samman med administrationsapparatusens förmåga att utan dryga kostnader effektuera utbetalningen. Besparingar eller fördyringar av avsevärd storleksordning kan uppkomma i detta sammanhang. De i det följande framställda förslagen har utformats med hänsyn till att administrationsapparaten inte skall dra onödigt stora utgifter.

Om man först upptar frågan vilka som är i störst behov av barnbidrag anser jag självklart att barnbidrag i första hand bör utgöra ett stöd åt barnrika familjer samt att de för dessa måste höjas avsevärt. Var gränsen mellan »barnrika» familjer och andra skall gå är givetvis en svår avvägningsfråga. Under alla förhållanden är det dock givet att ett-barnsfamiljen befinner sig i det gynnsammaste läget. Därtill kommer, att ungdomen under nuvarande förhållanden har stora möjligheter att genom eget sparande skapa en viss ekonomisk grundval för familjebildningen och de första åren av familjens tillvaro. Det förefaller därför motiverat att sätta in det ökade stödet från och med andra barnet. Det nuvarande bidraget på 450 kronor per barn och år anser jag för lågt för att utgöra erforderligt stöd för familjer med många barn. Jag föreslår därför, att barnbidraget för andra barnet skall utgå med 650 kronor och för tredje och följande barn med 750 kronor per barn och år.

I skilda sammanhang har anförts, att ett-barnsfamiljens kostnader kommer i samband med barnets ankomst. Detta finner även jag vara riktigt. Då man här väger angelägenhetsgraderna stannar jag inför att ett-barnsfamiljen bör erhålla bidrag motsvarande vad som nu utgår för barnets två första levnadsår eller sammanlagt 900 kronor. Behovet är emellertid störst i samband med barnets ankomst, och bidraget bör därför utgå då. Då redan ett statligt stöd utgår i samband med förlossning, moderskapspenning med 270 kronor vid enkelbörd, är det administrativt enklast att bidraget till ett-barnsfamiljer utgår i form av bidrag till förstfödorskor och utbetalas av sjukkassan. Man kan å andra sidan resa invändningar mot att hela beloppet utbetalas vid ett tillfälle. Jag föreslår därför, att beloppet uppdelas på förslagsvis tre utbetalningar under barnets första levnadsår.

I vad gäller de ofullständiga familjerna är läget emellertid ett annat. Här föreligger nämligen behov av ett väsentligt större stöd än när det gäller fullständiga familjer. Jag föreslår därför, att barnbidraget här skall utgå även för det första barnet, nämligen med 650 kronor.

Detta förslag har till syfte att åstadkomma en rationellare ordning av samhällets insatser till barnfamiljerna.

Självfallet kan invändningar av teknisk och annan art anföras mot det förslag jag framlagt. Problemet kvarstår emellertid och måste lösas i ett samhälle som vill positivt engagera sig för de ofullständiga familjernas och flerbarnsfamiljernas speciella svårigheter.

Därest det i motionen framlagda förslaget ej skulle av riksdagen bifallas måste en snabb utredning komma till stånd med syfte att undersöka en förskjutning av stödet till barnfamiljerna på så sätt att de ofullständiga familjernas och flerbarnsfamiljernas problem särskilt beaktas.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte

A. antaga följande

¹⁾Förslag

till

Lag om ändring av lagen den 21 maj 1954 (nr 266) om moderskapshjälp.

Härigenom förordnas, att 4 och 13 §§ lagen den 21 maj 1954 (nr 266) om moderskapshjälp skola erhålla följande ändrade lydelse samt att i samma lag skall införas en ny paragraf, benämnd 7 a, av den lydelse som nedan framgår.

4 §.

Moderskapspenning utgår i form av *grundpenning* samt under villkor som nedan sägs jämväl i form av *barn tillägg, tilläggspenning och extra barn-tillägg*.

7 a §.

Extra barntillägg utgår till barnaföderska, som icke eljest har enligt lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag bidragsberättigande barn, samt utgår med 900 kronor.

Av extra barntillägg utgår fyrahundra kronor vid barnets födelse, tvåhundrafemtio kronor då barnet uppnått sex månaders ålder samt tvåhundrafemtio kronor då barnet uppnått en ålder av ett år.

13 §.

Statsbidrag utgår — — — nämligen för

a) läkarvård och resor enligt 3 §	50 procent;
b) grundpenning	50 procent;
c) barntillägg	75 procent;
d) extra barntillägg	100 procent.

Konungen äger — — — av desamma.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1961.

2) Förslag

till

Lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 juli 1947 (529) om allmänt barnbidrag.

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänt barnbidrag skall erhålla följande ändrade lydelse.

1 §.

För barn, som är svensk medborgare och bosatt i riket, skall av allmänna medel såsom bidrag till barnets uppehälle och fostran utgå allmänt barnbidrag enligt vad nedan närmare stadgas.

För familj, där föräldrarna sammanlever, skall bidraget utgå med 650 kronor om året för det näst äldsta barnet av eljest bidragsberättigande barn samt med 750 kronor för varje följande sådant barn. För annan familj skall bidraget utgå med 650 kronor om året för var av de två äldsta bidragsberättigande barnen samt med 750 kronor för varje följande barn.

Allmänt barnbidrag — — — i riket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1961; dock att, beträffande yngsta barn som vid ikraftträdandet icke fyllt tre år, tidigare bestämmelser skola gälla till och med det kvartal, varunder barnet nått denna ålder.

B. därest förslaget under A icke vinner riksdagens bifall i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag om en sådan förskjutning i stödet till barnfamiljerna att barnbidragen i högre grad kommer flerbarnsfamiljer och ofullständiga familjer till godo.

Stockholm den 26 januari 1961

Astrid Kristensson